

Kunnskapsdepartementet
v/politisk ledelse

Oslo, 30 november 2023

Innspill til statsbudsjettet for 2025: Naturen som læringsarena i skolen

Norsk Friluftsliv representerer de 18 store frivillige friluftslivsorganisasjonene i Norge, med til sammen nærmere en million medlemskap og rundt 5000 lokale lag og foreninger. En av hovedoppgavene våre er å ivareta allemannsretten, og fremme det enkle og naturvennlige friluftslivet i Norge.

Den norske naturen, turkulturen vår og allemannsretten er sentrale nasjonale verdier som vi må ta vare på. Friluftslivet utgjør ikke bare en viktig arena for rekreasjon og fysisk aktivitet, det er også åpent for alle, uavhengig av sosial og kulturell bakgrunn, økonomi, form og fasong. Opplevelser i naturen har også god dokumentert effekt på den psykiske helsen.

Friluftslivet kan dermed være en nøkkel til god livskvalitet livet gjennom, men det kommer ikke av seg selv. Som så mye annet, er også friluftsliv en kulturell kompetanse som må læres. I dette arbeidet spiller skolen og frivillige friluftslivsorganisasjonene en helt sentral rolle.

Uteskole

Barn som trives på skolen og opplever mestring har et mye bedre utgangspunkt for å lykkes senere i livet også. Skolen har en viktig oppgave i å skape mestring og motivasjon hos hver enkelt elev, og for å klare dette må lærerne bruke ulike metoder og tilnærminger for å oppnå læringsmålene. På grunnlag av dette, er Norsk Friluftsliv svært positive til dagens økte satsning på en mer praktisk og variert undervisning.

Norsk Friluftslivs prosjekt «Suksessfulle tiltak i skole, barnehage og SFO» (finansiert av Klima- og miljødepartementet) har kartlagt barrierene for å bruke naturen som læringsarena. Kartleggingen viste at en av de viktigste barrierene er at lærerne mangler kompetanse og erfaring med bruk av uteskole som metode. For å forandre dette trengs et kompetanseløft på utskoledidaktikk for alle lærere i Norge.

Det er satt av statlige midler til materiell og utstyr for å tilpasse dagens skoler til mer praktisk undervisning. Å bruke uteskole som metode krever beskjedne investeringer i materiell, og ingen nye klasserom. Dette er altså en lavterskel måte å innføre praktisk undervisning i skolen. Men for å få til dette kreves et kompetanseløft hos læreren. Lærerne bør få erfaring og kunnskap om hvordan drive uteskole, gjennom utdanning og etterutdanning.

Budsjettkrav

Norsk Friluftsliv ber om at det prioriteres et kompetanseløft på uteskole gjennom følgende krav:

- 1) Uteskoledidaktikk må være en del av alle grunnskolelærerutdanninger.
- 2) Uteskoledidaktikk må være et satsningsområde i etter- og videreutdanningen av lærere.

I tillegg trengs det mer kunnskap om effektene av uteskole på elevenes læringsutbytte, læringsmiljø, fysiske og psykiske helse, og klasse miljø. Norsk Friluftsliv har derfor også følgende krav:

- 3) Kunnskapsdepartementet må opprette en budsjettpost på minst 5 millioner kroner årlig, som skal gå til forskning på uteskole og friluftslivets effekter på elever, lærere og miljøet på skoler.

Med vennlig hilsen

Norsk Friluftsliv

Bente Lier
Generalsekretær

Solveig Schytz (sign)
Styreleder